

**Prima versiune a Programului Operațional Regional pentru Regiunea Sud-Est 2021-2027
(POR Sud-Est)**

I. Prezentare

Titlul programului	Programul Operațional Regional pentru regiunea Sud-Est 2021-2027
Titular	Ministerul Fondurilor Europene
Instituția care aprobă programul	Comisia Europeană
Prevederile în baza cărora a fost elaborat programul	Regulamentul privind prevederile comune (CPR)
Procedura de adoptare	<p>Decizie a Comisiei Europene</p> <p>Conform art. 18 din Regulamentul privind prevederile comune (CPR), Comisia Europeană evaluează programul și conformitatea acestuia cu prezentul regulament și cu regulamentele specifice fondului, precum și coerența acestuia cu Acordul de parteneriat relevant sau cu setul de informații relevante menționate la articolul 8 alineatul (2). În evaluarea sa, Comisia ține seama, în special, de modul în care au fost adresate recomandările relevante pentru fiecare țară.</p> <p>Comisia poate face observații în termen de trei luni de la data depunerii programului de către statul membru.</p> <p>Statul membru revizuieste programul ținând cont de observațiile făcute de Comisie.</p> <p>Comisia adoptă o decizie prin intermediul unui act de punere în aplicare care aprobă programul în cel mult șase luni de la data depunerii programului de către statul membru.</p>
Sectorul	specializare inteligentă și inovare, IMM-uri, digitalizare, eficiență energetică, dezvoltare urbană, mobilitate și conectivitate, biodiversitate, infrastructură educațională, turism și cultură/patrimoniu cultural
Zonă probabil afectată	Teritoriul privind regiunea de dezvoltare Sud-Est
Populația	Populația regiunii de dezvoltare Sud-Est

Obiective specifice selectate	Priorități de investiții	Acțiuni/Tipuri de proiecte	Program de implementare	Cerințe privind EIM
Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	Axa prioritară 1 - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice	<ol style="list-style-type: none">1. investiții în infrastructurile proprii ale organizațiilor de CDI / IMM-uri2. participarea IMM-urilor și organizațiilor CDI în structuri, parteneriate și programe de colaborare, intervenții aliniate la KIC-uri (Knowledge Innovation Community)3. aderarea, afilierea, apartenența la rețele de inovare europene pentru IMM-uri sau alte organizații CDI4. sprijinirea organizațiilor de cercetare și întreprinderilor, în special IMM-uri, pentru pregătirea și implementarea de proiecte în cadrul programelor CDI internaționale5. promovarea produselor și serviciilor, realizarea de site-uri pentru prezentarea activității și a produselor sau serviciilor pentru promovate, inclusiv instrumente de vânzare on-line, facilitarea comerțului și inovații specifice6. activități specifice procesului de internaționalizare (participarea la târguri și expoziții internaționale, investiții în adaptarea proceselor tehnologice de producție la sistemele de certificare și standardizare specifice piețelor de export, etc).7. crearea și dezvoltarea EITT, inclusiv PST prin construcția, modernizarea, extinderea și dotarea cu active corporale și necorporale a acestora8. achiziționarea de servicii de TT specifice și activități de internaționalizare	Calendarul de implementare al proiectelor va fi detaliat în cadrul fiecărei decizii de finanțare în parte, cu respectarea termenului final de implementare prevăzut în actualele regulamente europene.	Posibil

Obiective specifice selectate	Priorități de investiții	Acțiuni/Tipuri de proiecte	Program de implementare	Cerințe privind EIM
Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor	Axa prioritară 1 - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice	<ol style="list-style-type: none"> 1. adoptarea tehnologiilor TIC și a instrumentelor digitale care conduc la inovarea modelului de afaceri pentru IMM-uri și la transformarea digitală a acestora 2. dezvoltarea universitatilor ca poli de digital skills, inclusiv prin dotare tehnică / laboratoare 3. digitizarea în mediul universitar și preuniversitar prin crearea și dezvoltarea unor platforme digitale, baze de date și biblioteci virtuale pentru elevi/studenti, live streaming, echipamente și infrastructură de projection and video mapping, etc 4. crearea unei culturi digitale în procesul de predare – învățare – evaluare prin implementarea de sisteme informatice de suport 		NU
Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor	Axa prioritară 1 - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sprijinirea creării de noi companii inovative și creșterea ratei de supraviețuire a acestora 2. și spin-off-urilor, inclusiv dotare cu active corporale și necorporale; 3. crearea/ modernizare/ extinderea incubatoarelor/ acceleratoarelor de afaceri, inclusiv dezvoltarea serviciilor 4. susținerea clusterelor pentru creșterea competitivității prin susținerea inovării întreprinderilor și a integrării acestora în lanțuri de valoare la nivel global” 		Posibil
Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor	Axa prioritară 2 - O regiune cu orașe Smart	<ol style="list-style-type: none"> 1. sprijin pentru intervenții de tip smart-city (siguranța publică, servicii și utilități publice, monitorizare energie, mediu, rețele de trafic și transport public, iluminat public, sisteme GIS, etc.) aplicabile în zone funcționale urbane. În ceea ce privește utilitățile publice, excepție fac utilitățile de apă și deseuri datorită faptului că aceste activități sunt incluse în proiectele finanțate prin POIM. 2. securitate cibernetică, interoperabilitate pentru proiectele de digitalizare ale serviciilor publice 3. susținerea digitalizării serviciilor publice la nivel local la nivel local 		DA

Obiective specifice selectate	Priorități de investiții	Acțiuni/Tipuri de proiecte	Program de implementare	Cerințe privind EIM
Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Axa prioritară 3 - O regiune cu orașe prietenoase cu mediul	<ol style="list-style-type: none"> 1. Renovarea clădirilor publice, inclusive a celor cu statut de monument istoric, și a clădirilor rezidențiale în vederea asigurării/ îmbunătățirii eficienței energetice în funcție de potențialul de reducere a consumului, respectiv reducerea emisiilor de carbon, inclusiv consolidarea acestora în funcție de riscurile identificate. 2. Îmbunătățirea eficienței energetice, precum și reducerea emisiilor în sistemele de alimentare centralizate cu energie termică (SACET). 		DA
Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării	Axa prioritară 3 - O regiune cu orașe prietenoase cu mediul	<ol style="list-style-type: none"> 1. Regenerarea spațiilor urbane degradate, inclusiv prin promovarea investițiilor ce promovează infrastructura verde în zonele urbane. 2. Reconvertirea funcțională a terenurilor virane degradate/ neutilizate/ abandonate 		DA
Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile	Axa prioritară 3 - O regiune cu orașe prietenoase cu mediul	<ol style="list-style-type: none"> 1. Reducerea emisiilor de carbon în municipiile reședința de județ și zona lor funcțională prin investiții dezvoltarea infrastructurii urbane curate (infrastructuri de transport, ciclism, material rulant, combustibili alternativi, culoare de mobilitate), bazate pe planurile de mobilitate urbana durabila 		DA

Obiective specifice selectate	Priorități de investiții	Acțiuni/Tipuri de proiecte	Program de implementare	Cerințe privind EIM
Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și inter-modale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontalier	Axa prioritară 4 - O regiune accesibilă	<ol style="list-style-type: none"> 1. investițiilor de bază în structura căii de rulare, având drept scop mărirea vitezei de deplasare, creșterea portanței, îmbunătățirea sistemelor și marcajelor de semnalizare și siguranță rutieră, creșterea conectivității la rețeaua TEN-T etc. 2. construirea/amenajarea/reabilitarea de piste pentru biciclete in intravilanul localitatilor traversate de drumul județean, a traseelor pietonale (trotuare) in intravilanul localităților traversate 3. acțiuni de decongestionare a traficului prin investiții destinate modernizării/ reabilitării infrastructurii rutiere urbane, extinderea la patru benzi a coridoarelor urbane de transport și îmbunătățirea sistemelor și marcajelor de semnalizare și siguranță rutieră care pot furniza informații importante pentru îmbunătățirea siguranței rutiere și creșterea nivelului de siguranță. 4. ocolirea zonelor urbane pentru a facilita fluxurile de trafic pe distanțe lungi și vizează construire/ modernizarea/ reabilitarea de by-pass-uri sau centuri ocolitoare traversarea în condiții de siguranță a localităților prin construire/ modernizarea/ reabilitarea arterelor de penetrație și a arterelor de tranzit. 		DA
Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii	Axa prioritară 5 - O regiune educată	<ol style="list-style-type: none"> 1. Construire / reabilitare / modernizare / extindere / echipare infrastructură educațională destinată educației pentru nivelul antepreșcolar și preșcolar (creșe și grădinițe), școli I-VIII, liceal și postliceal, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități (atingerea condițiilor minime de funcționare a unităților de învățământ); 2. Construcția/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ dotarea unităților de învățământ profesional și tehnic, inclusiv învățământ dual; 3. Dezvoltarea campusurilor școlare și a centrelor de formare profesională în cadrul unităților de învățământ profesional și tehnic 		DA

Obiective specifice selectate	Priorități de investiții	Acțiuni/Tipuri de proiecte	Program de implementare	Cerințe privind EIM
Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în <i>zonele urbane</i>	Axa prioritară 6 - O regiune atractivă	<ol style="list-style-type: none"> 1. Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și servicii culturale 2. Îmbunătățirea infrastructurii publice de turism, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros 3. Dezvoltarea turismului, balnear, balneo-climateric, litoral 4. Investiții în infrastructura din domeniul cultural, în mediul urban 5. Creșterea securității spațiilor publice 6. Tabere de elevi și preșcolari 		DA
Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în <i>afara zonelor urbane</i>		<ol style="list-style-type: none"> 1. infrastructura de turism, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros 2. conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului natural 3. dezvoltarea infrastructurilor integrate cu rol în administrare, protejare, informare și exploatare turistică sustenabilă 4. tabere de elevi și preșcolari 		DA

II. Context

În conformitate cu documentele naționale aprobate de Guvernul României (Memo), Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR) Sud-Est va asigura funcția de Autoritate de Management pentru Programul Operațional Regional pentru regiunea Sud-Est 2021-2027, aspecte reflectate și în cadrul *Acordului de Parteneriat* în curs de negociere cu Comisia Europeană.

Programul Operațional Regional pentru regiunea Sud-Est 2021-2027, este un document strategic de programare care acoperă domeniile: specializare inteligentă și inovare, IMM-uri, digitalizare, eficiență energetică, dezvoltare urbană, mobilitate și conectivitate, biodiversitate, infrastructura educațională, turism și cultură/patrimoniu cultural. Luând în considerare nevoile naționale, regionale și locale, obiectivele specifice selectate și Acțiunile/Tipurile de proiecte susțin *Strategia programului* pentru dezvoltarea durabilă și echilibrată a regiunii. Proiectele finanțate au potențialul de a contribui la îmbunătățirea infrastructurii verzi, prin adoptarea unor soluții care să permită reducerea amprentei ecologice a componentei antropice. Adoptarea unor soluții compatibile cu principiile infrastructurii verzi contribuie totodată la îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale, prin asigurarea menținerii condițiilor ecologice optime.

Programul Operațional Regional pentru regiunea Sud-Est 2021-2027, care face obiectul negocierii cu Comisia Europeană, va fi implementat în conformitate cu prevederile cadrului strategic comun european 2021-2027 și ale Regulamentelor europene aferente. Programul nu prezintă conexiune cu alt program operațional pe același sector (nu există subordonare ierarhică). Pe de altă parte, pot fi identificate legături orizontale și sinergii cu programe operaționale privind alte sectoare la același nivel – PODD, POT, POCID, POCU, POS

III. Calendar orientativ de elaborare

Start: martie 2020

Versiunea finală de lucru (data predării): noiembrie 2020

Versiunea finală aprobată:

IV. Modificări și efecte posibile

În cazul când programul ar determina modificări semnificative de acțiune, comportament sau decizie ale persoanelor, întreprinderilor, instituțiilor guvernamentale, aceste modificări ar putea să conducă la:

Articol	DA/ NU	Descriere indicând dacă modificarea ar putea avea un efect negativ sau pozitiv asupra mediului
1. dezvoltarea infrastructurii și clădirilor	DA	Impact pozitiv prin soluțiile de eficiență energetică, sustenabile și prietenoase cu mediul, mai ales pentru zone urbane cu densitate mare a populației. Acestea pot contribui în mod semnificativ la reducerea emisiilor și a cererii de energie primară, și la atingerea obiectivelor de reducere de emisii în sistemul energetic, prin investiții dedicate asigurării/îmbunătățirii eficienței energetice în clădiri publice și rezidențiale, inclusiv activități de consolidare în funcție de riscurile identificate și măsuri pentru utilizarea unor surse

Articol	DA/ NU	Descriere indicând dacă modificarea ar putea avea un efect negativ sau pozitiv asupra mediului
		alternative de energie, precum și îmbunătățirii eficienței energetice în domeniul încălzirii centralizate. Efect pozitiv prin susținerea cercetării și inovării prin investiții în infrastructuri CDI, digitalizare și transfer tehnologic.
2. amenajarea unor terenuri noi sau zone importante pentru conservarea naturii;	DA	Impact pozitiv prin reconversia terenurilor abandonate, deteriorate și neutilizate din zonele urbane zonelor, ce pot dobândi destinația de zone de agrement și petrecere a timpului liber pentru comunitate, precum și prin extinderea spațiilor verzi, care au o contribuție importantă la epurarea chimică a atmosferei și la atenuarea poluării fonice. Spațiile verzi constituie adevărate bariere pentru zgomot, mai ales în perioada de vegetație.
3. modificări în consumul social de energie și în special de combustibili și deci ale emisiilor de CO2 și alte gaze cu efect de seră	DA	Impact pozitiv prin intervenții care continua implementarea directivelor europene privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, cu implicații directe asupra consumului social de energie și de combustibili, și deci a emisiilor de CO2.
4. modificări de consum social al altor resurse naturale /de ex. apă, soluri, minerale sau agregate);	NU	
5. modificarea cantității sau tipurilor de deșeuri produse (solide, lichide, periculoase) sau de poluanți emiși în apă, pe teren sau în aer;	NU	
6. modificări ale emisiilor de gaze cu efect de seră din alte surse (de ex. metan de la ferme zootehnice sau depozite de deșeuri);	NU	
7. schimbări semnificative ale modalităților de deplasare.	DA	Impact pozitiv prin îmbunătățirea mobilității urbane prin dezvoltarea infrastructurii verzi, curate (infrastructuri de transport, ciclism, material rulant, combustibili alternativi) și încurajarea traficului nemotorizat (pietonal și ciclist), respectivi reducerea transportului auto individual; Impact pozitiv prin îmbunătățirea mobilități naționale și regionale prin investiții în legături rutiere secundare către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T.
8. impact asupra oamenilor și comunităților, de ex. Prin creșterea nivelului de zgomot, tulburărilor sau neplăcerilor;	DA	Impact pozitiv prin îmbunătățirea calității aerului și reducerea zgomotului (urmare a modernizării infrastructurii de transport urban și soluțiilor de tip "smart city", soluțiilor pentru decongestionarea/fluidizarea traficului, plantarea de aliniamente de arbori și arbuști, parcări „park and ride”, etc.),
9. riscuri pentru sănătatea public	NU	